

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

4 päivänä syyskuuta 2014*

Ennakkoratkaisupyyntö — Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa — Maksukyvyttömyysmenettelyt — Käsite ”toimipaikka” — Konserni — Toimipaikka — Oikeus aloittaa maksukyvyttömyyttä koskeva sekundäärimenettely — Kriteerit — Henkilö, jolla on oikeus pyytää maksukyvyttömyyttä koskevan sekundäärimenettelyn aloittamista

Asiassa C-327/13,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka cour d'appel de Bruxelles (Belgia) on esittänyt 7.6.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 17.6.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Burgo Group SpA

vastaan

Illochroma SA, selvitystilassa, ja

Jérôme Theetten, Illochroma SA:n selvitysmiehenä,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano sekä tuomarit A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger (esittelevä tuomari) ja S. Rodin,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: hallintovirkamies L. Carrasco Marco,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 2.4.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Burgo Group SpA, edustajinaan avocat R. Huberty ja avocat S. Voisin,
- Illochroma SA, selvitystilassa, ja Jérôme Theetten, Illochroma SA:n selvitysmiehenä, edustajanaan avocat J. E. Kuntz,
- Belgian hallitus, asiamiehinään M. Jacobs ja L. Van den Broeck, avustajanaan avocat F. Gosselin,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja J. Kemper,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

- Kreikan hallitus, asiamiehenään M. Germani,
 - Espanjan hallitus, asiamiehenään M. J. García-Valdecasas Dorrego,
 - Puolan hallitus, asiamiehinään B. Czech ja M. Arciszewski,
 - Euroopan komissio, asiamiehenään M. Wilderspin,
- päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 (EYVL L 160, s. 1; jäljempänä asetus) 3, 16 ja 27–29 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Burgo Group SpA (jäljempänä Burgo Group), selvitystilassa oleva Illochroma SA (jäljempänä Illochroma) ja Illochroman selvitysmiehenä toimiva Jérôme Theetten ja joka koskee maksukyvyttömyyttä koskevan sekundäärimenettelyn (jäljempänä sekundäärimenettely), jonka kohteena on Illochroman omaisuus, aloittamista Belgiassa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Asetuksen johdanto-osan 11, 12 ja 17–19 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
 - ”(11) Tässä asetuksessa tunnustetaan se, että koska eri jäsenvaltioiden aineellisen oikeuden säännökset poikkeavat merkittävästi toisistaan, ei ole käytännöllistä ottaa käyttöön koko yhteisön alueella soveltamisalaltaan yleistä maksukyvyttömyysmenettelyä. Menettelyn aloittavan valtion lain poikkeukseton soveltaminen johtaisi näin ollen usein vaikeuksiin. – – Tässä asetuksessa tämä olisi pyrittävä ottamaan – – huomioon; – – vaikutuksiltaan yleisen päämenettelyn rinnalla olisi sallittava myös kansalliset menettelyt, jotka koskevat ainoastaan menettelyn aloittavassa valtiossa olevaa omaisuutta.
 - (12) – – Eri intressien suojaamiseksi tässä asetuksessa sallitaan sekundäärimenettelyn aloittaminen rinnakkain päämenettelyn kanssa. Sekundäärimenettely voidaan aloittaa siinä jäsenvaltiossa, jossa velallisella on toimipaikka. – –
 - –
 - (17) Ennen päämenettelyn aloittamista oikeuden hakea maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista siinä jäsenvaltiossa, jossa velallisella on toimipaikka, olisi oltava rajoitettu paikallisiin velkojiin ja paikallisen toimipaikan velkojiin tai tapauksiin, joissa päämenettelyä ei voida aloittaa sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa velallisen pääintressien keskus sijaitsee. Tämän rajoituksen tarkoituksena on, että tapaukset, joissa alueellista maksukyvyttömyysmenettelyä haetaan ennen päämenettelyä, pyritään rajoittamaan siihen, mikä on ehdottomasti välttämätöntä. Jos päämenettely aloitetaan, alueellisesta menettelystä tulee sekundäärimenettely.
 - (18) Tässä asetuksessa ei rajoiteta oikeutta hakea päämenettelyn tultua aloitetuksi maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista siinä jäsenvaltiossa, jossa velallisella on toimipaikka. Päämenettelyn selvittäjä tai muu henkilö, joka kyseisen jäsenvaltion kansallisen lain mukaan on toimivaltainen, voi pyytää sekundäärimenettelyn aloittamista.

(19) Sekundäärimenettelyt voivat paikallisten etujen suojaamisen ohella palvella eri tarkoituksia. Voi esiintyä tapauksia, joissa velallisen omaisuus on liian hankalaa hallinnoida yhtenä kokonaisuutena tai joissa erot asianomaisten oikeusjärjestelmien välillä ovat niin suuria, että aloitusvaltion lain vaikutusten ulottamisesta muihin jäsenvaltioihin, joissa varoja sijaitsee, saattaa aiheutua vaikeuksia. Tämän vuoksi päämenettelyn selvittäjä voi hakea sekundäärimenettelyn aloittamista, jos omaisuuden tehokas hallinnointi sitä vaatii.”

4 Asetuksen 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

--

h) ’toimipaikalla’ sellaista taloudellisen toiminnan paikkaa, jossa velallinen harjoittaa muuten kuin tilapäisesti taloudellista toimintaa inhimillisin ja aineellisin voimavaroin.”

5 Asetuksen 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Kansainvälinen toimivalta”, säädetään seuraavaa:

”1. Sen jäsenvaltion tuomioistuin, jossa velallisella on pääintressien keskus, on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn. Yhteisön ja muun oikeushenkilön pääintressien keskuksen katsotaan sijaitsevan siinä valtiossa, jossa oikeushenkilöllä on sääntömääräinen kotipaikka, jollei muuta näytetä.

2. Jos velallisen pääintressien keskus sijaitsee jäsenvaltiossa, muun jäsenvaltion tuomioistuin on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn vain, jos velallisella on toimipaikka tässä jäsenvaltiossa. Tällaisen menettelyn vaikutukset rajoittuvat viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa sijaitsevaan velallisen omaisuuteen.

3. Jos maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu 1 kohdan nojalla, myöhemmin 2 kohdan nojalla aloitettava menettely on sekundäärimenettely. Tällaisen menettelyn on oltava likvidaatiomenettely.

4. Ennen kuin 1 kohdan mukainen päämenettely on aloitettu, 2 kohdassa tarkoitettu menettely voidaan aloittaa vain:

--

b) jos maksukyvyttömyysmenettelyä on hakenut velkoja, jonka kotipaikka tai asuinpaikka taikka sääntömääräinen kotipaikka on siinä jäsenvaltiossa, jossa velallisen toimipaikka sijaitsee tai jonka saatava perustuu toimipaikassa harjoitetusta toiminnasta johtuvaan veloitteeseen.”

6 Asetuksen 16 artiklan 1 kohdan mukaan ”maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskeva päätös, jonka on tehnyt 3 artiklan mukaan toimivaltainen jäsenvaltion tuomioistuin, on tunnustettava kaikissa muissa jäsenvaltioissa siitä alkaen, kun päätöstä on noudatettava menettelyn aloitusvaltiossa”.

7 Asetuksen 27 artiklassa, jonka otsikko on ”Aloittaminen”, säädetään seuraavaa:

”Jos jäsenvaltion toimivaltaisen tuomioistuimen aloittama 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu maksukyvyttömyysmenettely tunnustetaan toisessa jäsenvaltiossa (päämenettely), voi 3 artiklan 2 kohdan mukaan toimivaltainen toisen jäsenvaltion tuomioistuin aloittaa sekundäärimenettelyn ilman, että velallisen maksukyvyttömyyttä tutkitaan tässä toisessa valtiossa. -- Menettelyn vaikutukset rajoittuvat siihen velallisen omaisuuteen, joka sijaitsee kyseisessä jäsenvaltiossa.”

- 8 Asetuksen 28 artiklassa, jonka otsikko on ”Sovellettava laki”, säädetään seuraavaa:
”Jollei tämän asetuksen määräyksistä johdu muuta, sekundäärimenettelyyn sovelletaan sen jäsenvaltion lakia, jossa sekundäärimenettely on alkanut.”
- 9 Asetuksen 29 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus pyytää menettelyn aloittamista”, säädetään seuraavaa:
”Sekundäärimenettelyn aloittamista voi pyytää:
a) päämenettelyn selvittäjä;
b) jokainen muu henkilö tai viranomainen, jolla on oikeus hakea maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa sekundäärimenettelyn aloittamista pyydetään.”
- 10 Asetuksen 40 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:
”Kun maksukyvyttömyysmenettely on alkanut jäsenvaltiossa, sen valtion toimivaltaisen tuomioistuimen tai tämän määräämän selvittäjän on viipymättä toimitettava tästä ilmoitus niille tunnetuille velkojille, joilla on asuinpaikka tai kotipaikka taikka sääntömääräinen kotipaikka toisessa jäsenvaltiossa.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 11 Tribunal de commerce de Roubaix-Tourcoing (Ranska) määräsi 21.4.2008 saneerausmenettelyn aloittamisesta kaikkien Illochroma-konsernin yhtiöiden osalta, mukaan lukien Illochroma, jonka kotipaikka on Bryssel (Belgia), ja nimitti Maître Theettenin yhtiöiden edustajaksi. Kyseinen tuomioistuin asetti 25.11.2008 Illochroman selvitystilaan ja nimitti Maître Theettenin selvitysmieheksi.
- 12 Burgo Group, jonka kotipaikka on Altavilla-Vicentina-Vicenza (Italia), on Illochroman velkoja, jonka saatava koskee tavaroiden toimitusta, joka on jätetty maksamatta. Burgo Group ilmoitti Maître Theettenille 4.11.2008 saatavan, joka on suuruudeltaan 359 778,48 euroa.
- 13 Maître Theetten ilmoitti Burgo Groupille 5.11.2008 päivätyllä kirjeellä, ettei hän voinut ottaa tätä saatavaa koskevaa ilmoitusta huomioon, koska se oli tehty liian myöhään.
- 14 Burgo Group pyysi 15.1.2009 Illochromaan kohdistuvan sekundäärimenettelyn aloittamista tribunal de commerce de Bruxellesissä (Belgia). Koska kyseinen pyyntö hylättiin ensimmäisessä oikeusasteessa, Burgo Group valitti ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen ja toisti alkuperäisen vaatimuksensa.
- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa tässä yhteydessä, että asetuksessa määritellään ”toimipaikka” siten, että sillä tarkoitetaan sellaista paikkaa, jossa velallinen harjoittaa muuten kuin tilapäisesti taloudellista toimintaa inhimillisin ja aineellisin voimavaroin, mistä on kyse käsiteltävässä asiassa. Illochromalla on nimittäin kaksi toimipaikkaa Belgiassa, se omistaa siellä kiinteistön, se ostaa ja myy siellä tavaraa ja työllistää siellä henkilöstöä.
- 16 Pääasian vastapuolet väittävät sen sijaan, että koska Illochroman kotipaikka on Belgiassa, sitä ei voida pitää asetuksessa tarkoitettuna toimipaikkana. Sekundäärimenettelyt on nimittäin varattu toimipaikoille, jotka eivät ole oikeuskelpoisia.
- 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että käsiteltävässä asiassa sovellettavan Belgian lain mukaan kuka tahansa velkoja voi vaatia velallisen asettamista konkurssiin belgialaisessa tuomioistuimessa, vaikka velkoja olisi sijoittautunut Belgian ulkopuolelle. Illochroma väittää kuitenkin,

että tämä oikeus on varattu velkojille, jotka ovat sijoittautuneet siihen jäsenvaltioon, jossa sijaitsee tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu sekundäärimenettelyn aloittamista koskeva pyyntö, koska kyseisen menettelyn tarkoituksena on ainoastaan paikallisten etujen suojaaminen.

- 18 Lopuksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että asetuksessa ei täsmennetä, onko sen 29 artiklassa tarkoitetuille henkilöille annettu mahdollisuus pyytää jäsenvaltiossa, jossa toimipaikka sijaitsee, sekundäärimenettelyn aloittamista oikeus, joka toimivaltaisen tuomioistuimen on tunnustettava, vai onko viimeksi mainittu toimivaltainen arvioimaan, onko pyynnön hyväksyminen tarkoituksenmukaista erityisesti paikallisten etujen suojaamiseksi.
- 19 Tässä tilanteessa cour d'appel de Bruxelles on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”Onko [asetusta] ja erityisesti sen 3, 16 ja 27[–]29 artiklaa tulkittava siten, että

- 1) 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla ’toimipaikalla’ on ymmärrettävä tarkoitettavan velallisen, jonka osalta on aloitettu päämenettely, sivuliikettä, mikä estää sen, että usean samaan konserniin kuuluvan yhtiön samanaikaisen selvitystilaan asettamisen yhteydessä nämä voisivat olla sekundäärimenettelyn kohteena jäsenvaltiossa, jossa on niiden kotipaikka, sillä perusteella, että ne ovat oikeuskelpoisia
- 2) henkilöllä tai viranomaisella, jolla on oikeus pyytää sekundäärimenettelyn aloittamista, on oltava kotipaikka jäsenvaltion sen tuomioistuimen alueella, jossa kyseistä menettelyä pyydetään, vai onko tämä oikeus varattava kaikille unionin kansalaisille siltä osin kuin he osoittavat olevansa oikeudellisesti sidoksissa asianomaiseen toimipaikkaan[, ja]
- 3) kun – – päämenettely on likvidaatiomenettely, toimipaikkaa koskevan – – sekundäärimenettelyn aloittamisesta voidaan määrätä vain, jos se täyttää tarkoituksenmukaisuuskriteerit, jotka on jätetty jäsenvaltion sen tuomioistuimen arvioitaviksi, jossa sekundäärimenettely pannaan vireille?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 20 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko asetuksen 3 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että kun yhtiö on asetettu selvitystilaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa on yhtiön kotipaikka, kyseinen yhtiö voi myös olla sekundäärimenettelyn kohteena toisessa jäsenvaltiossa, jossa on sen kotipaikka ja jossa se on oikeuskelpoinen.
- 21 Burgo Group, Saksan, Kreikan, Espanjan ja Puolan hallitukset ja Euroopan komissio väittävät, että asetuksen säännökset eivät ole pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tapauksessa esteenä sekundäärimenettelyn aloittamiselle.
- 22 Erityisesti Burgo Group katsoo, että asetuksen 2 artiklan h alakohtaan sisältyvä käsitteen ”toimipaikka” määritelmä on selkeä ja että siinä ei oteta huomioon käsitettä ”sivuliike” eikä käsitettä ”oikeuskelpoisuus”. Lisäksi asetuksen 3 artiklan 2 kohdan sanamuoto ei ole esteenä sellaiseen oikeushenkilöön kohdistuvan sekundäärimenettelyn aloittamiselle, jonka kotipaikka on samalla alueella kuin toimipaikka, johon tuomioistuimen, jossa kyseinen sekundäärimenettely on vireillä, toimivalta perustuu, kun on osoitettu, että kyseisen oikeushenkilön pääintressien keskus sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa.

- 23 Pääasian vastapuolet väittävät sen sijaan, että Illochromalla ei ole ”toimipaikkaa” Belgiassa. Illochroma on Belgian oikeuden mukaan perustettu oikeushenkilö, ja näin ollen ainoastaan Illochromaan kohdistuvan päämenettelyn aloittaminen olisi ollut mahdollista Belgiassa, jos tällaista menettelyä ei olisi jo aloitettu Ranskassa, jossa kyseisen yhtiön pääintressien keskus sijaitsee.
- 24 Belgian hallitus lisää, että Ranskassa aloitettu päämenettely on aloitettu siellä virheellisesti, sillä Illochroman pääintressien keskus sijaitsee Belgiassa.
- 25 Puolan hallitus on korostanut istunnossa sitä, että jos asetuksen 3 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että se mahdollistaa pääasian olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa sekundäärimenettelyn aloittamisen, on huolehdittava siitä, että paikka, jossa yhtiön pääintressien keskus sijaitsee, määritellään tiukasti yhteisöjen tuomioistuimen tuomiossa Eurofood IFSC (C-341/04, EU:C:2006:281) vahvistamien kriteerien perusteella.
- 26 Tässä yhteydessä on muistutettava, että asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jonka alueella velallisella on pääintressien keskus, ovat toimivaltaisia aloittamaan päämenettelyn.
- 27 Tässä asiayhteydessä jäsenvaltiossa aloitettu päämenettely on asetuksen 16 artiklan 1 kohdan perusteella tunnustettava kaikissa jäsenvaltioissa siitä alkaen, kun menettelyllä on vaikutuksia aloitusvaltiossa. Tämä sääntö merkitsee sitä, että muiden jäsenvaltioiden tuomioistuimet tunnustavat maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevan päätöksen, eivätkä ne voi tutkia sitä, miten ensimmäinen tuomioistuin on arvioinut toimivaltaansa (tuomio Bank Handlowy ja Adamiak, C-116/11, EU:C:2012:739, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 28 Tästä seuraa, että muiden jäsenvaltioiden tuomioistuimet eivät voi lähtökohtaisesti kyseenalaistaa jäsenvaltion tuomioistuimen tekemää päätöstä velallisyhtiöön kohdistuvan päämenettelyn aloittamisesta eivätkä vähintään implisiittistä toteamusta siitä, että kyseisen yhtiön pääintressien keskus sijaitsee kyseisessä valtiossa.
- 29 Kyseisen pääintressien keskuksen osalta asetuksen 3 artiklan 1 kohdan toisessa virkkeessä säädetään, että yhteisön ja muun oikeushenkilön pääintressien keskuksen katsotaan sijaitsevan siinä valtiossa, jossa oikeushenkilöllä on sääntömääräinen kotipaikka, jollei muuta näytetä. Näin ollen kyseisen säännöksen sanamuodostakin ilmenee, että kyseinen yhtiön pääintressien keskus ei ole asetusta sovellettaessa välttämättä sama kuin kyseisen yhtiön sääntömääräinen kotipaikka.
- 30 Lisäksi on muistutettava, että asetuksen johdanto-osan 18 perustelukappaleen mukaan päämenettelyn tultua aloitetuksi asetuksessa ei rajoiteta oikeutta hakea maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista siinä jäsenvaltiossa, jossa velallisella on toimipaikka. Näin ollen asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa säädetään, että tällaisessa tapauksessa muun jäsenvaltion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia aloittamaan sekundäärimenettelyn vain, jos velallisella on toimipaikka tämän jäsenvaltion alueella.
- 31 Tässä asiayhteydessä käsite ”toimipaikka” on määritelty asetuksen 2 artiklan h alakohdassa siten, että sillä tarkoitetaan ”sellaista taloudellisen toiminnan paikkaa, jossa velallinen harjoittaa muuten kuin tilapäisesti taloudellista toimintaa inhimillisin ja aineellisin voimavaroin”. Kuten unionin tuomioistuin on jo todennut, se seikka, että tässä määritelmässä sidotaan taloudellisen toiminnan harjoittaminen inhimillisiin voimavaroihin, osoittaa, että siinä edellytetään tiettyä organisaation vähimmäistasoa ja tiettyä pysyvyyttä, ja tästä seuraa a contrario, että ”toimipaikalle” asetetut edellytykset eivät lähtökohtaisesti täyty pelkästään sillä, että olemassa on erillisiä omaisuuseriä tai pankkitilejä (tuomio Interdil, C-396/09, EU:C:2011:671, 62 kohta).
- 32 Sen sijaan on selvää, että asetuksen 2 artiklan h alakohdassa olevaan määritelmään ei sisälly mitään viittausta velallisyhtiön sääntömääräiseen kotipaikkaan tai kyseisen taloudellisen toiminnan paikan oikeudelliseen muotoon. Kun sen sanamuoto otetaan huomioon, siinä ei siis suljeta pois sitä, että

kyseisessä säännöksessä tarkoitettu toimipaikka voi olla oikeuskelpoinen ja sijaita jäsenvaltiossa, jossa kyseisellä yhtiöllä on sääntömääräinen kotipaikka, sillä ehdolla, että toimipaikka täyttää kyseisessä säännöksessä asetetut kriteerit.

- 33 Tällaista tulkintaa tukevat myös tavoitteet, jotka liittyvät etenkin asetuksen 29 artiklan b alakohdassa säädettyyn mahdollisuuteen pyytää sekundäärimenettelyn aloittamista.
- 34 Asetuksen johdanto-osan 11 perustelukappaleessa todetaan nimittäin, että ”koska eri jäsenvaltioiden aineellisen oikeuden säännökset poikkeavat merkittävästi toisistaan, ei ole käytännöllistä ottaa käyttöön koko yhteisön alueella soveltamisalaltaan yleistä maksukyvyttömyysmenettelyä”, että ”menettelyn aloittavan valtion lain poikkeukseton soveltaminen johtaisi näin ollen usein vaikeuksiin” ja että lopuksi tämä olisi pyrittävä ottamaan huomioon asetuksessa muun muassa siten, että ”olisi sallittava myös kansalliset menettelyt, jotka koskevat ainoastaan menettelyn aloittavassa valtiossa olevaa omaisuutta”. Lisäksi asetuksen johdanto-osan 12 perustelukappaleessa täsmennetään, että sekundäärimenettelyjen aloittaminen on sallittua etenkin ”eri intressien suojaamiseksi”, ja asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleessa lisätään, että sekundäärimenettelyt voivat paikallisten etujen suojaamisen ohella palvella ”eri tarkoituksia”.
- 35 Näin ollen on niin, että jos käsitettä ”toimipaikka” olisi tulkittava siten, että se ei voisi kattaa velallisyhtiön taloudellisen toiminnan paikkaa, joka täyttää asetuksen 2 artiklan h alakohdassa nimenomaisesti asetetut kriteerit ja sijaitsee sen jäsenvaltion alueella, jossa kyseisen yhtiön sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee, ”paikallisilta eduilta”, joihin kuuluvat muun muassa kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneiden velkojien edut, evättäisiin asetuksessa säädetty suojaja, jonka muotona on sekundäärimenettelyn aloittaminen kyseisessä jäsenvaltiossa.
- 36 Tässä yhteydessä on täsmennettävä, että vaikka paikallisten velkojien suojeleminen ei tosin ole ainoa päämäärä, jota sekundäärimenettelyn aloittamista koskevalla mahdollisuudella tavoitellaan, on kuitenkin yhtäältä niin, että edellisessä kohdassa esitetyn kaltainen tulkinta olisi selvästi asetuksen kyseisen keskeisen tavoitteen vastainen sitäkin suuremmalla syyllä, että yleisesti vaikuttaa todennäköiseltä, että ”paikalliset” edut, jotka ovat asetuksen säännöksissä myönnetyn suojelun arvoisia, konkretisoituvat juuri siinä jäsenvaltiossa, jossa asianomaisen velallisyhtiön sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee, ja näin on myös siinä tapauksessa, että kyseisen yhtiön pääintressien keskus sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa.
- 37 Tällaiset edut voivat nimittäin muodostua muun muassa velkojan perustellusta luottamuksesta siihen, että se voi vaatia asianomaiseen toimipaikkaan kuuluvaa velallisen omaisuutta koskevan esineoikeuden realisointia, tai siihen, että sen eduksi sovelletaan muita etuoikeuksia, jäsenvaltiossa, jossa kyseinen toimipaikka sijaitsee, voimassa olevien sääntöjen mukaisesti, sillä kyseiset säännöt ovat velkojan ennakoitavissa silloin, kun tämä solmii liikesuhteen velallisen kanssa.
- 38 Toisaalta tämän tuomion 35 kohdassa esitetyn kaltainen tulkinta voi merkitä siihen jäsenvaltioon, jossa on velallisyhtiön kotipaikka, sijoittautuneiden velkojien syrjivää kohtelua etenkin muihin jäsenvaltioihin, joissa mahdollisesti sijaitsee muita velallisen toimipaikkoja, sijoittautuneihin velkoihin nähden.
- 39 Tässä tilanteessa ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen 3 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kun yhtiö on asetettu selvitystilaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa on yhtiön kotipaikka, kyseinen yhtiö voi myös olla sekundäärimenettelyn kohteena toisessa jäsenvaltiossa, jossa on sen kotipaikka ja jossa se on oikeuskelpoinen.

Toinen kysymys

- 40 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko asetuksen 29 artiklan b alakohtaa tulkittava siten, että henkilöllä tai viranomaisella, jolla on oikeus pyytää sekundäärimenettelyn aloittamista, on oltava kotipaikka siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella kyseistä menettelyä pyydetään, vai voivatko kaikki kansalaiset, joiden saatava perustuu kyseisessä toimipaikassa harjoitetusta toiminnasta johtuvaan velvoitteeseen, pyytää tällaisen menettelyn aloittamista.
- 41 Burgo Group ja pääosin myös Belgian ja Kreikan hallitukset ja komissio väittävät tässä yhteydessä, että velkojan, joka pyytää sekundäärimenettelyn aloittamista, kotipaikan ei tarvitse olla jäsenvaltiossa, jossa asianomainen toimipaikka sijaitsee, eikä kyseisen velkojan tarvitse osoittaa, että sen saatava perustuu kyseisessä toimipaikassa harjoitetusta toiminnasta johtuvaan velvoitteeseen. Kyseisiä edellytyksiä sovelletaan asetuksen 3 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaan ainoastaan siinä tapauksessa, että itsenäisen alueellisen menettelyn aloittamista on pyydetty ennen kuin päämenettely on aloitettu toisessa jäsenvaltiossa. Päämenettelyn aloittamisen jälkeen sekundäärimenettelyn aloittamisen edellytyksiä säännellään sen sijaan lähtökohtaisesti jäsenvaltion, jossa asianomainen toimipaikka sijaitsee, kansallisessa oikeudessa.
- 42 Pääasian vastapuolet väittävät sen sijaan, että Belgian oikeuden mukaan ainoastaan velkoja, jonka kotipaikka on Belgiassa, voi esittää pätevästi sekundäärimenettelyn aloittamista koskevan pyynnön ja unionin tuomioistuimella ei ole toimivaltaa tulkita Belgian oikeuden säännöksiä, jotka ovat ainoat ratkaisevat säännökset pääasiassa.
- 43 Saksan hallituksen mukaan asetuksella tavoitelluista päämääristä seuraa erityisesti, että vaikka kansallinen oikeus on ratkaiseva sen suhteen, millä taholla on päämenettelyssä nimitetyn selvittäjän lisäksi oikeus pyytää sekundäärimenettelyn aloittamista, kyseinen oikeus ei voi perustua tätä aloittamista pyytävän velkojan tai viranomaisen asianomaisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan kotipaikkaan.
- 44 Espanjan hallitus lisää, että koska sekundäärimenettelyjen tavoitteena ei ole ainoastaan paikallisten etujen suojaaminen, asiavaltuutta ei voida rajoittaa koskemaan henkilöitä, joilla on ”paikallisia” sidoksia.
- 45 Tässä yhteydessä on muistutettava, että asetuksen 29 artiklan b alakohdan mukaan päämenettelyn selvittäjän ohella sekundäärimenettelyn aloittamista voi pyytää ”jokainen muu henkilö tai viranomainen, jolla on oikeus hakea maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa sekundäärimenettelyn aloittamista pyydetään”. Kyseisestä säännöksestä ilmenee näin ollen selvästi, että oikeutta pyytää sekundäärimenettelyn aloittamista on arvioitava ensisijaisesti kyseisen kansallisen oikeuden perusteella.
- 46 Antaessaan kansallisia säännöksiä, jotka koskevat kysymystä siitä, millä henkilöillä on oikeus pyytää sekundäärimenettelyn aloittamista, jäsenvaltioiden on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kuitenkin huolehdittava siitä, että asetuksen tehokas vaikutus varmistetaan asetuksen tavoite huomioon ottaen (ks. vastaavasti mm. tuomio Endress, C-209/12, EU:C:2013:864, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 47 Yhtäältä – kuten tämän tuomion 34 kohdasta ilmenee – asetuksen säännöksillä, jotka koskevat velkojan oikeutta pyytää sekundäärimenettelyn aloittamista, pyritään etenkin lieventämään jäsenvaltion, jonka alueella päämenettely on aloitettu, oikeuden yleisen soveltamisen vaikutuksia sallimalla tietyn edellytyksin sekundäärimenettelyjen aloittaminen ”eri intressien”, joihin sisältyy muitakin intressejä kuin ”paikallisia etuja”, suojaamiseksi.
- 48 Toisaalta asetuksen johdanto-osan 17 ja 18 perustelukappaleesta ja 3 artiklan 2 ja 4 kohdasta ilmenee, että asetuksessa tehdään selvä ero alueellisten menettelyiden, jotka on aloitettu ennen päämenettelyn aloittamista, ja sekundäärimenettelyiden välillä. Pelkästään ensiksi mainittujen menettelyjen osalta

oikeus pyytää niiden aloittamista on myönnetty ainoastaan velkojille, joiden kotipaikka tai asuinpaikka on siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella asianomainen toimipaikka sijaitsee, tai joiden saatava perustuu kyseisessä toimipaikassa harjoitetusta toiminnasta johtuvaan velvoitteeseen (ks. vastaavasti tuomio Zaza Retail, C-112/10, EU:C:2011:743, 30 kohta). Tästä seuraa a contrario, että kyseisiä rajoituksia ei sovelleta sekundäärimenettelyihin.

- 49 Lopuksi erityisesti mahdollisesta sekundäärimenettelyn aloittamisen pyytämistä koskevan oikeuden rajoittamisesta pelkästään paikallisiin velkoihin on todettava, että tällaiseen rajoittamiseen sisältyy erottelu sellaisten kriteerien perusteella, joita saatetaan soveltaa pääasiallisesti muiden jäsenvaltioiden kansalaisten vahingoksi, koska ulkomailla asuvat ovat useimmiten henkilöitä, jotka eivät ole kyseisen valtion kansalaisia. Tällainen erottelu merkitsee kansalaisuuteen perustuvaa välillistä syrjintää, joka on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan lähtökohtaisesti kiellettyä (ks. mm. tuomio komissio v. Italia, C-388/01, EU:C:2003:30, 14 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 50 Vaikka asetuksen johdanto-osan 17 perustelukappaleessa mainitaan nimenomainen peruste asetuksen 3 artiklan 4 kohdan b alakohdassa säädetyille velkojien, joiden kotipaikka on siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella asianomainen toimipaikka sijaitsee, ja velkojien, joiden saatava perustuu kyseisessä toimipaikassa harjoitetusta toiminnasta johtuvaan velvoitteeseen, edullisemmalle kohtelulle, kun kyse on alueellisen menettelyn aloittamisesta ennen päämenettelyn aloittamista, tällaista perustetta, joka liittyy huoleen rajoittaa päämenettelyä edeltävien itsenäisten alueellisten menettelyjen aloittaminen siihen, mikä on ehdottomasti välttämätöntä, ei ole mainittu eikä sitä voida asetuksen säännösten perusteella hyväksyä sekundäärimenettelyjen osalta.
- 51 Kaiken edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen 29 artiklan b alakohtaa on tulkittava siten, että kysymystä siitä, millä henkilöllä tai viranomaisella on oikeus pyytää sekundäärimenettelyn aloittamista, on arvioitava sen jäsenvaltion kansallisen oikeuden perusteella, jonka alueella kyseisen menettelyn aloittamista on pyydetty. Oikeutta pyytää sekundäärimenettelyn aloittamista ei voida kuitenkaan rajoittaa pelkästään velkoihin, joiden kotipaikka on siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella asianomainen toimipaikka sijaitsee, tai pelkästään velkoihin, joiden saatava perustuu kyseisessä toimipaikassa harjoitetusta toiminnasta johtuvaan velvoitteeseen.

Kolmas kysymys

- 52 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko silloin, kun päämenettely on likvidaatiomenettely, toimipaikkaan kohdistuvan sekundäärimenettelyn aloittamista rajoitettava tarkoituksenmukaisuuskriteereillä, jotka on jätetty jäsenvaltion sen tuomioistuimen arvioitaviksi, jossa sekundäärimenettely pannaan vireille.
- 53 Burgo Group väittää, että oikeus – eikä pelkkä mahdollisuus – pyytää sekundäärimenettelyn aloittamista on korjaus asetuksessa vahvistettuun konkurssin universaalisuuden periaatteeseen ja asetuksessa ei säädetä, että tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu sekundäärimenettelyn aloittamista koskeva pyyntö, tarkastelee tarkoituksenmukaisuusperusteita.
- 54 Pääasian vastapuolet väittävät sen sijaan, että sekundäärimenettelyn aloittaminen on pelkkä tuomioistuimille tarjottu mahdollisuus ja konkurssin hakijan on osoitettava intressi kyseisen menettelyn aloittamiseen ja osoitettava, että kyseisen menettelyn aloittaminen mahdollistaa sen, että se voi vedota parempaan etusijaan tai muuhun etuoikeuteen.
- 55 Belgian hallitus muistuttaa tuomioistuimella, jonka käsiteltäväksi on saatettu asetuksen 29 artiklan mukainen aloittamista koskeva pyyntö, olevasta laajasta harkintavallasta, joka koskee sekundäärimenettelyn aloittamista.

- 56 Saksan ja Kreikan hallitukset yhtyvät olennaisilta osin Burgo Groupin omaksumaan näkemykseen. Asetuksen säännösten rakenne ja tavoitteet tukevat tulkintaa, jonka mukaan asianomainen tuomioistuin ei voi tarkastella tarkoituksenmukaisuuskysymyksiä tässä asiayhteydessä. Se, onko jo aloitettu päämenettely likvidaatiomenettely vai saneerausmenettely, ei ole tässä yhteydessä ratkaisevaa.
- 57 Espanjan hallitus korostaa sitä, että – toisin kuin tuomioissa Bank Handlowy ja Adamiak (EU:C:2012:739, 63 kohta) – käsiteltävässä asiassa kyseessä oleva päämenettely on likvidaatiomenettely. Lisäksi unionin tuomioistuin ei viitannut kyseisessä tuomioissa mahdollisuuteen aloittaa sekundäärimenettely tai olla aloittamatta sitä vaan pelkästään tuomioistuimen tehtävään sen jälkeen, kun sekundäärimenettely on aloitettu.
- 58 Komissio päättelee tuomiosta Bank Handlowy ja Adamiak (EU:C:2012:739), että asetuksessa ei veloiteta aloittamaan sekundäärimenettelyä vaan säädetään ainoastaan mahdollisuudesta aloittaa se. Siinä tapauksessa, että velkoja, joka pyytää sekundäärimenettelyn aloittamista, ei ole noudattanut määräaikaa saatavansa esittämiseen päämenettelyssä, sen intressi kyseisen saatavan esittämiseen sekundäärimenettelyssä voidaan hyväksyä ainoastaan silloin, kun sille ei ole ilmoitettu asianmukaisesti asetuksen 40 artiklan mukaisesti päämenettelyn aloittamisesta.
- 59 Kolmanteen kysymykseen vastattaessa on muistutettava aluksi, että asetuksen 27 artiklassa säädetään, että päämenettelyn aloittaminen mahdollistaa sekundäärimenettelyn aloittamisen toisessa jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuin on asetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan toimivaltainen. Kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, tällaisen menettelyn aloittaminen on mahdollista sekä siinä tapauksessa, että päämenettelyn tavoite on suojaava, että sitäkin suuremmalla syyllä siinä tapauksessa, että viimeksi mainittu menettely on likvidaatiomenettely (ks. vastaavasti tuomio Bank Handlowy ja Adamiak, EU:C:2012:739, 63 kohta).
- 60 Lisäksi on muistutettava, että asetuksen 28 artiklassa säädetään, että jollei tämän asetuksen säännöksistä johdu muuta, sekundäärimenettelyyn sovelletaan sen jäsenvaltion lakia, jonka alueella sekundäärimenettely on aloitettu.
- 61 Tässä yhteydessä on korostettava myös sitä, että asetuksen johdanto-osan 12 perustelukappaleessa ja 27 artiklassa ainoastaan sallitaan sekundäärimenettelyn aloittaminen asetuksen 29 artiklassa tarkoitettujen henkilöiden pyynnöstä, ilman että siinä kuitenkaan annetaan nimenomaisesti toimivaltaisille tuomioistuimille sovellettavasta kansallisesta oikeudesta riippumatta harkintavaltaa, joka koskisi tarkoituksenmukaisuusnäkökohtien ottamista huomioon tässä asiayhteydessä.
- 62 Lisäksi on todettava, että vaikka asetuksen III lukuun, jonka otsikko on ”Sekundäärimenettely”, sisältyy tosin joukko säännöksiä, jotka koskevat muun muassa päämenettelyssä ja vireillä olevassa sekundäärimenettelyssä tai vireillä olevissa sekundäärimenettelyissä nimettyjen selvittäjien välistä yhteistyötä, siihen ei sisälly mitään mainintaa, joka koskisi mahdollisia ”tarkoituksenmukaisuus” kriteerejä, jotka tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi on saatettu sekundäärimenettelyn aloittamista koskeva pyyntö, olisi otettava huomioon.
- 63 Tästä seuraa, että koska asetukseen ei sisälly säännöksiä, joissa tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi pyyntö on saatettu, veloitettaisiin tietyin edellytyksin aloittamaan sekundäärimenettely tai sitä kiellettäisiin tietyin edellytyksin aloittamasta sekundäärimenettelyä, kysymys siitä, onko kyseisellä tuomioistuimella tässä yhteydessä harkintavaltaa, jonka perusteella se voi muun muassa ottaa huomioon tarkoituksenmukaisuusnäkökohtia, kuuluu lähtökohtaisesti sen jäsenvaltion kansallisen oikeuden alaan, jonka alueella kyseisen menettelyn aloittamista on pyydetty.
- 64 Tässä asiayhteydessä on kuitenkin muistutettava ensinnäkin, että kun jäsenvaltiot vahvistavat sekundäärimenettelyn aloittamisen edellytykset, niiden on noudatettava unionin oikeutta ja erityisesti sen yleisiä periaatteita sekä asetuksen säännöksiä (ks. vastaavasti tuomio Deutsche Lufthansa, C-109/09, EU:C:2011:129, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Jäsenvaltiot eivät voi näin ollen

muun muassa säätää sellaisista sekundäärimenettelyn aloittamisen edellytyksistä, joissa tehtäisiin syrjintäkiellon periaatteen vastaisesti ero velkojien, jotka pyytävät kyseisen menettelyn aloittamista, välillä niiden kotipaikan tai niiden sääntömääräisen kotipaikan perusteella.

- 65 Toiseksi tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi on saatettu sekundäärimenettelyn aloittamista koskeva pyyntö, on otettava kansallista oikeuttaan soveltaessaan huomioon päämäärät, joita mahdollisuudella aloittaa tällainen menettely tavoitellaan, sellaisina kuin ne on palautettu mieleen tämän tuomion 34 kohdassa.
- 66 Kolmanneksi on korostettava sitä, että sekundäärimenettelyn aloittamisen jälkeen tuomioistuimen, joka on aloittanut kyseisen menettelyn, on otettava huomioon päämenettelyn tavoitteet ja asetuksen rakenne vilpittömän yhteistyön periaatetta noudattaen (tuomio Bank Handlowy ja Adamiak, EU:C:2012:739, 63 kohta).
- 67 Kaiken edellä esitetyn perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, että asetusta on tulkittava siten, että silloin, kun päämenettely on likvidaatiomenettely, se, ottaako tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu sekundäärimenettelyn aloittamista koskeva pyyntö, huomioon tarkoituksenmukaisuuskriteerejä, kuuluu sen jäsenvaltion kansallisen oikeuden alaan, jonka alueella kyseisen menettelyn aloittamista on pyydetty. Kun jäsenvaltiot vahvistavat tällaisen menettelyn aloittamisen edellytykset, niiden on kuitenkin noudatettava unionin oikeutta ja erityisesti sen yleisiä periaatteita sekä asetuksen säännöksiä.

Oikeudenkäyntikulut

- 68 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 3 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kun yhtiö on asetettu selvitystilaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa on yhtiön kotipaikka, kyseinen yhtiö voi myös olla maksukyvyttömyyttä koskevan sekundäärimenettelyn kohteena toisessa jäsenvaltiossa, jossa on sen kotipaikka ja jossa se on oikeuskelpoinen.**
- 2) **Asetuksen N:o 1346/2000 29 artiklan b alakohtaa on tulkittava siten, että kysymystä siitä, millä henkilöllä tai viranomaisella on oikeus pyytää maksukyvyttömyyttä koskevan sekundäärimenettelyn aloittamista, on arvioitava sen jäsenvaltion kansallisen oikeuden perusteella, jonka alueella kyseisen menettelyn aloittamista on pyydetty. Oikeutta pyytää maksukyvyttömyyttä koskevan sekundäärimenettelyn aloittamista ei voida kuitenkaan rajoittaa pelkästään velkojiin, joiden kotipaikka on siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella asianomainen toimipaikka sijaitsee, tai pelkästään velkojiin, joiden saatava perustuu kyseisessä toimipaikassa harjoitetusta toiminnasta johtuvaan velvoitteeseen.**
- 3) **Asetusta N:o 1346/2000 on tulkittava siten, että silloin, kun maksukyvyttömyyttä koskeva päämenettely on likvidaatiomenettely, se, ottaako tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi on saatettu maksukyvyttömyyttä koskevan sekundäärimenettelyn aloittamista koskeva pyyntö, huomioon tarkoituksenmukaisuuskriteerejä, kuuluu sen jäsenvaltion kansallisen oikeuden alaan, jonka alueella kyseisen menettelyn aloittamista on pyydetty. Kun jäsenvaltiot**

vahvistavat tällaisen menettelyn aloittamisen edellytykset, niiden on kuitenkin noudatettava unionin oikeutta ja erityisesti sen yleisiä periaatteita sekä asetuksen N:o 1346/2000 säännöksiä.

Allekirjoitukset